Седмична колумна високог представника за БиХ, Кристијана Шварц-Шилинга: “Ангажман грађана ствара помаке”

У понедјељак ћу окончати свој мандат на функцији високог представника и специјалног представника ЕУ. Док се припреман да предам дужност свом насљеднику, осјећам једну дозу задовољства, јер сам могао кренути путем за који вјерујем да ће овој земљи, гледајући на дужи рок, донијети користи, али, са друге стране, на овај период се осврћем са жаљењем што није било могуће остварити онолико помака колико сам се надао.

Почетна тачка за даљње напредовање Босне и Херцеговине треба бити утврђивање реалне ситуације на терену. Неки у Босни и Херцеговини тврде да Канцеларију високог представника одмах треба затворити. Други вјерују да је постојање те Канцеларије од огромног значаја за функционисање постојећег система. У међувремену, многи у оквиру међународне заједнице Босну и Херцеговину доживљавају као причу о великом успјеху, коју би сада требало завршити. А неки су фрустрирани због времена потребног за спровођење кључних реформи, које су неопходне за осигурање дугорочног мира и стабилности.

Када сам преузео дужност у фебруару прошле године, рекао сам да намјеравам да градим дијалог са грађанима ове земље, и то мимо политичког естаблишмента, и остао сам вјеран том обећању. Поред професионалних политичара, тражио сам и мишљења писаца, наставника, умјетника, радника, вјерских вођа, музичара и новинара – људи из свих сфера живота – и управо је тај дијалог са широким кругом грађана одржао моју вјеру у будућност Босне и Херцеговине. Управо је тај широки круг грађана фактор који треба да се чује и којем се мора омогућити да допринесе развоју ове земље.

Сретна је околност да дијалог нисам ограничио само на политичке актере, с обзиром да је због времена које су политичари провели у вођењу предизборне кампање и формирању органа власти остало свега неколико мјесеци током којих је било могуће рјешавати конкретна питања.

Ова земља ће успјети, јер појединци и групе појединаца на разноразне начине дјелују у својим областима како би се ситуација унаприједила. Често добре ствари које ови људи ураде остану непримијећене. Они углавном дјелују испод политичког и медијског радара. Ипак, у школама и болницама, у творницама и позориштима и пословним субјектима и домовима широм земље, ови људи раде како би дошло до постепених позитивних промјена.

На почетку свог мандата, рекао сам да рјешења за изазове са којима се суочава Босна и Херцеговина неће доћи од високог представника или међународне заједнице, него из Босне и Херцеговине, и ја и даље вјерујем да је ово истина. Међутим, потцијенио сам обим илузије о способности Босне и Херцеговине да преузме одговорност за властиту будућност.

До преузимања одговорности у домаће руке није дошло онако како смо жељели, али овај процес можда почиње да се одвија. Након општих избора, на којима су бирачи били гласнији него икада раније, и који су одржани у атмосфери у којој је постојао све већи број група које су вршиле притисак и предузимале иницијативу у подсјећању политичара на њихове праве обавезе, ја вјерујем да је цивилно друштво овдје данас снажније него што је било прије двије године. Међутим, оно мора и даље расти, јер цивилно друштво је фактор који може позивати политичаре на одговорност за њихова дјела.

Полако, али сигурно, јавља се нова економија, заснована на иновативним и конкурентским идејама, и почиње да ствара нова радна мјеста. Истовремено је дошло до помака у унапређењу јавних услуга – образовни и здравствени радници, на примјер, почињу да примјењују међународне стандарде и технике.

На почетку свога мандата рекао сам да ћу радити са људима да помогнем Босни и Херцеговини да крене напријед. Сада, на крају мандата, видим подручја у којима су начињени помаци. У скоро свим случајевима, за те помаке треба захвалити одговорном и конструктивном ангажману грађана. Они који се ангажују дјелима, а не реториком, постижу практичне резултате. То сам у далеко већем обиму примијетио на општинском нивоу.

Овој земљи су потребне конкретне мјере, а не празна политичка прича. Њој је потребан конструктиван дијалог да унаприједи економске и социјалне стандарде, као и да се бави суштинским питањима, као што је помирење и уставна реформа, која треба ријешити. Ако бих имао опроштајну поруку, она би била сљедећа: помаци ће бити остварени једино онда када политичари престану да позирају и у духу истинског дијалога почну слушати мишљења других.

Иако је мој мандат дошао крају, ја се надам да ћу наставити да служим овој земљи и њеним грађанима на друге начине. Желио бих да се захвалим свима који су ми помогли да схватим комплексну стварност у Босни и Херцеговини. Умјесто да искористим ову прилику да се са вама опростим, хтио бих да закључим с поштовањем и срдачним ау ревоир.

Кристијан Шварц-Шилинг је високи представник међународне заједнице и специјални представник Европске уније у Босни и Херцеговини